

MATEMATIKA I

1. ZADACI ZA VJEŽBU

1.) Odredite vrstu krivulje drugog reda i skicirajte ju:

- (a) $x^2 + y^2 + 2x - 4y - 4 = 0$
- (b) $x^2 + y^2 - 20y + 84 = 0$
- (c) $9x^2 + 4y^2 - 18x + 16y - 11 = 0$
- (d) $25x^2 - y^2 + 150x - 4y + 196 = 0$
- (e) $y^2 - 4y - 6x - 2 = 0$
- (f) $y^2 + 2x + 2y + 9 = 0$
- (g) $x^2 + 2y^2 + 6x - 12y + 23 = 0$
- (h) $2x^2 + 3y^2 - 4x + 12y + 8 = 0$
- (i) $2x^2 - y^2 + 4x + 4y - 6 = 0$
- (j) $y^2 - 6x - 6y - 27 = 0$

2.) Riješite jednađbe:

- (a) $|x| + x = 1$
- (b) $\frac{x}{1 + |x|} = 2$
- (c) $|2x - 1| = 3$
- (d) $|x| = |x + 2|$
- (e) $|2x - 1| + |3x - 2| = 5$
- (f) $|x - 3| - |x + 2| = 5x$
- (g) $2|6 - x| - 3|2x + 5| = 1$
- (h) $5x + |2x - 1| + |1 - x| = 3$
- (i) $\left| \frac{x}{x+1} \right| - \left| \frac{2x}{1+x} \right| = -1$
- (j) $\left| \frac{x-3}{x+2} \right| = \frac{x-3}{x+2}$
- (k) $\left| \frac{x+1}{2x} \right| + \left| \frac{3-x}{2x} \right| = 5$
- (l) $|x+1| - |x| + 3|x-1| - 2|x-2| = |x+2|$

3.) Riješite nejednađbe:

- (a) $|x| \leq 3$
- (b) $|x-1| \geq 3$
- (c) $|3x-5| > 10$
- (d) $|x-2| < 2x-10$

- (e) $|2x - 1| > x - 1$
 (f) $|x + 3| - |2x + 1| \geq 0$
 (g) $|x - 1| < |2x - 1|$
 (h) $x + |x - 2| + |3x + 1| \leq 5$
 (i) $|2x| - |5x + 3| \geq 1$
 (j) $3|x + 2| - |4 - x| > 2$
 (k) $2|x - 3| - |x - 1| \leq 5$
 (l) $\left| \frac{x + 2}{x - 1} \right| \geq 1$
 (m) $\left| \frac{-5}{x + 2} \right| < \left| \frac{10}{x - 1} \right|$
 (n) $\frac{3|x| - 2}{|x| - 1} > 2$

4.) Riješite nejednadžbe:

- (a) $\frac{x + 3}{x^2 + 4x} \geq 0$
 (b) $\frac{2x - 1}{2x - x^2} < 0$
 (c) $\frac{x^2 + x + 2}{x^2 - 4x + 3} < 0$
 (d) $\frac{-x^2 + 6x - 10}{x^2 + 4x - 5} < 0$
 (e) $\frac{3x^2 - x + 2}{x^2 - 2x + 3} \leq 2$
 (f) $\frac{x^2 - 2x + 3}{x^2 - 4x + 3} < -3$
 (g) $\frac{4x - x^2}{x^2 - x - 2} \leq 0$
 (h) $\frac{x + 25}{20 + x - x^2} \geq 2$
 (i) $\frac{x - 11}{x^2 - 2x - 15} < 0$
 (j) $\frac{2 - x}{2x^2 + x - 1} \geq 0$
 (k) $\frac{-2x^2 + 3x + 2}{x + 3} \leq 0$

Rješenja:

1.) (a) $(x+1)^2 + (y-2)^2 = 9$ (b) $x^2 + (y-10)^2 = 16$ (c) $\frac{(x-1)^2}{4} + \frac{(y+2)^2}{9} = 1$ (d) $\frac{(x+3)^2}{1} - \frac{(y+2)^2}{25} = 1$ (e) $(y-2)^2 = 6(x+1)$ (f) $(y+1)^2 = -2(x+4)$ (g) $\frac{(x+3)^2}{4} + \frac{(y-3)^2}{2} = 1$ (h) $\frac{(x-1)^2}{3} + \frac{(y+2)^2}{2} = 1$ (i) $\frac{(x+1)^2}{2} - \frac{(y-2)^2}{4} = 1$ (j) $(y-3)^2 = 6(x+6)$

2.) (a) $x = \frac{1}{2}$ (b) nema rješenja (c) $x_1 = -1, x_2 = 2$ (d) $x = -1$ (e) $x_1 = -\frac{2}{5}, x_2 = \frac{8}{5}$ (f) $x = \frac{1}{7}$ (g) $x_1 = -\frac{13}{2}, x_2 = -\frac{1}{2}$ (h) $x = \frac{1}{2}$ (i) $x = -\frac{1}{2}$ (j) $x \in (-\infty, -2) \cup [3, \infty)$ (k) $x_1 = -\frac{2}{5}, x_2 = \frac{2}{5}$ (l) $x \in (-\infty, -2] \cup [2, \infty)$

3.) (a) $x \in [-3, 3]$ (b) $x \in (-\infty, -2] \cup [4, \infty)$ (c) $x \in (-\infty, -\frac{5}{3}) \cup (5, \infty)$ (d) $x \in (8, \infty)$ (e) $x \in \mathbb{R}$ (f) $x \in [-\frac{4}{3}, 2]$ (g) $x \in (-\infty, 0) \cup (\frac{2}{3}, \infty)$ (h) $x \in [-\frac{4}{3}, \frac{2}{3}]$ (i) $x \in [-\frac{2}{3}, -\frac{4}{7}]$ (j) $x \in (-\infty, -6) \cup (0, \infty)$ (k) $x \in [0, 10]$ (l) $x \in [-\frac{1}{2}, \infty) \setminus \{1\}$ (m) $x \in ((-\infty, -5) \cup (-1, \infty)) \setminus \{1\}$ (n) $x \in (-\infty, -1) \cup (1, \infty)$

4.) (a) $x \in (-4, -3] \cup (0, \infty)$ (b) $x \in (0, \frac{1}{2}) \cup (2, \infty)$ (c) $x \in (1, 3)$ (d) $x \in (-\infty, -5) \cup (1, \infty)$ (e) $x \in [-4, 1]$ (f) $x \in (1, \frac{3}{2}) \cup (2, 3)$ (g) $x \in (-\infty, -1) \cup [0, 2) \cup [4, \infty)$ (h) $x \in (-4, -\frac{5}{2}] \cup [3, 5)$ (i) $x \in (-\infty, -3) \cup (5, 11)$ (j) $x \in (-\infty, -1) \cup (\frac{1}{2}, 2]$ (k) $x \in (-3, -\frac{1}{2}] \cup [2, \infty)$

2. ZADACI ZA VJEŽBU

1.) Izračunajte determinante:

$$(a) \begin{vmatrix} 2 & 1 & 0 & 1 \\ 3 & 2 & 1 & 4 \\ 1 & 0 & 2 & 4 \\ 4 & -1 & 4 & -1 \end{vmatrix}$$

$$(b) \begin{vmatrix} 2 & 2 & 4 & 5 \\ 5 & -5 & -5 & 4 \\ 2 & 2 & -1 & -1 \\ 3 & 5 & 3 & 4 \end{vmatrix}$$

$$(c) \begin{vmatrix} 6 & 4 & 2 & 0 \\ 6 & 0 & 2 & 3 \\ 12 & -6 & 2 & 6 \\ 0 & -6 & -3 & 3 \end{vmatrix}$$

$$(d) \begin{vmatrix} 4 & 1 & 1 & 3 \\ -2 & -2 & 0 & 1 \\ 1 & -1 & 2 & -3 \\ 7 & 2 & 5 & -1 \end{vmatrix}$$

$$(e) \begin{vmatrix} -3 & -1 & 2 & 4 \\ 10 & 1 & -5 & -4 \\ 2 & 2 & 0 & -8 \\ 4 & 0 & -1 & 1 \end{vmatrix}$$

$$(f) \begin{vmatrix} 2 & 0 & 2 & -2 \\ 6 & 4 & -1 & 0 \\ 9 & 3 & 1 & 2 \\ 4 & 1 & -1 & 4 \end{vmatrix}$$

$$(g) \begin{vmatrix} 3 & 1 & 2 & 4 \\ 2 & 1 & 2 & 7 \\ 4 & -1 & 4 & 4 \\ 2 & -2 & 3 & 1 \end{vmatrix}$$

$$(h) \begin{vmatrix} -2 & 8 & 2 & -3 \\ 3 & 5 & 1 & -2 \\ 2 & 9 & 3 & -3 \\ 4 & 4 & 2 & -5 \end{vmatrix}$$

$$(i) \begin{vmatrix} 5 & -5 & -3 & 4 & 2 \\ -4 & 4 & 3 & 6 & 3 \\ 3 & -1 & 5 & -9 & -5 \\ -7 & 7 & 6 & 8 & 4 \\ 5 & -3 & 2 & -1 & -2 \end{vmatrix}$$

$$(j) \begin{vmatrix} 0 & 1 & -1 & 1 & 1 \\ 1 & 0 & 1 & -1 & 1 \\ -1 & 1 & 0 & 1 & -1 \\ 1 & -1 & 1 & 0 & 1 \\ 1 & 1 & -1 & 1 & 0 \end{vmatrix}$$

2.) Nađite inverzne matrice sljedećih matrica i provjerite ispravnost rješenja:

$$(a) A = \begin{bmatrix} 1 & -3 & 2 \\ 4 & 1 & 3 \\ 0 & -1 & 1 \end{bmatrix}$$

$$(b) A = \begin{bmatrix} 2 & -1 & 4 \\ 0 & -2 & 5 \\ -1 & -1 & 1 \end{bmatrix}$$

$$(c) A = \begin{bmatrix} 1 & 2 & -3 \\ 3 & 2 & -4 \\ 2 & -1 & 0 \end{bmatrix}$$

$$(d) A = \begin{bmatrix} 5 & 3 & 1 \\ 1 & -3 & -2 \\ -5 & 2 & 1 \end{bmatrix}$$

$$(e) A = \begin{bmatrix} 1 & 1 & -3 \\ 2 & 4 & 0 \\ -1 & 1 & 5 \end{bmatrix}$$

3.) Nađite rang sljedećih matrica:

$$(a) A = \begin{bmatrix} 1 & 2 & 3 \\ 4 & 8 & 12 \\ 2 & 7 & 11 \end{bmatrix}$$

$$(b) A = \begin{bmatrix} 2 & -3 & 16 & 1 \\ 1 & 6 & -2 & 3 \\ 1 & 3 & 2 & 2 \end{bmatrix}$$

$$(c) A = \begin{bmatrix} 2 & 3 & -5 & 1 \\ 3 & -2 & 4 & -1 \\ 1 & 3 & 0 & 2 \end{bmatrix}$$

$$(d) A = \begin{bmatrix} 1 & -5 & -1 & 2 \\ 2 & -1 & 5 & 5 \\ 1 & 10 & 6 & 1 \end{bmatrix}$$

$$(e) A = \begin{bmatrix} 4 & 1 & 1 & 4 \\ 4 & 4 & 10 & 1 \\ 8 & 7 & 17 & 3 \\ 4 & 2 & 4 & 3 \end{bmatrix}$$

$$(f) A = \begin{bmatrix} 2 & -4 & 2 & 2 & 1 \\ -2 & 1 & 1 & 1 & -1 \\ -3 & 4 & 0 & -2 & -1 \end{bmatrix}$$

$$(g) A = \begin{bmatrix} 3 & -1 & 2 & 4 & 0 & -2 \\ 2 & 2 & -3 & 5 & 1 & 0 \\ 5 & -7 & 12 & 2 & -2 & -6 \end{bmatrix}$$

$$(h) A = \begin{bmatrix} 1 & -2 & 3 & -1 & -1 & -2 \\ 2 & -1 & 1 & 0 & -2 & -2 \\ -2 & -5 & 8 & -4 & 3 & -1 \\ 6 & 0 & -1 & 2 & -7 & -5 \\ -1 & -1 & 1 & -1 & 2 & 1 \end{bmatrix}$$

4.) Riješite sustave linearnih jednadžbi:

$$(a) \begin{aligned} x_1 + x_2 + x_3 &= 0 \\ 5x_1 + 3x_2 + 4x_3 &= 0 \\ 9x_1 + 5x_2 + 7x_3 &= 0 \end{aligned}$$

$$(b) \begin{aligned} 2x_1 + x_2 + 2x_3 &= 5 \\ 3x_1 + 2x_2 + 3x_3 &= 12 \\ x_1 - 2x_2 - x_3 &= -4 \end{aligned}$$

$$(c) \begin{aligned} x_1 - x_2 + 3x_3 &= 0 \\ 2x_1 - x_2 + x_3 &= 0 \\ 2x_1 - 6x_2 + 5x_3 &= 0 \\ 3x_1 - 5x_2 + 4x_3 &= 0 \end{aligned}$$

$$(d) \begin{aligned} 2x_1 + x_2 - x_3 &= 5 \\ -x_1 + x_2 + 2x_3 &= -1 \\ 3x_1 - 2x_2 + x_3 &= -2 \\ x_1 - x_2 - 3x_3 &= 2 \end{aligned}$$

$$\begin{array}{l}
 \text{(e)} \quad \begin{array}{r}
 x_1 - 2x_2 - 3x_3 = 7 \\
 -x_1 + x_2 + 4x_3 = -8 \\
 2x_1 + 3x_2 - 3x_3 = 1 \\
 3x_1 + 7x_2 - 2x_3 = -6
 \end{array} \\
 \\
 \text{(f)} \quad \begin{array}{r}
 x_1 + 4x_2 - x_3 = -8 \\
 3x_1 - 3x_2 + 2x_3 = 1 \\
 -2x_1 - 3x_2 + x_3 = 7 \\
 7x_1 - 2x_2 + 3x_3 = 2
 \end{array} \\
 \\
 \text{(g)} \quad \begin{array}{r}
 x_1 + 3x_2 - 3x_3 + 2x_4 = 6 \\
 2x_1 + x_2 + 4x_3 - x_4 = 2 \\
 -3x_1 - 2x_2 - 3x_3 + x_4 = -8
 \end{array} \\
 \\
 \text{(h)} \quad \begin{array}{r}
 2x_1 + x_2 - x_3 + 2x_4 = 1 \\
 -2x_1 + x_2 + x_3 + 4x_4 = -3 \\
 5x_1 - x_2 + 2x_3 + 3x_4 = -2 \\
 3x_1 - 4x_2 + 3x_3 - 5x_4 = 0
 \end{array} \\
 \\
 \text{(i)} \quad \begin{array}{r}
 2x_1 + 3x_2 - x_3 - x_4 = 0 \\
 x_1 - x_2 - 2x_3 - 4x_4 = 0 \\
 3x_1 + x_2 + 3x_3 - 2x_4 = 0 \\
 6x_1 + 3x_2 - 7x_4 = 0
 \end{array} \\
 \\
 \text{(j)} \quad \begin{array}{r}
 3x_1 + 5x_2 - 2x_3 + 2x_4 = 7 \\
 \quad \quad 3x_2 - 3x_3 - x_4 = 6 \\
 x_1 + 4x_2 - 3x_3 - 3x_4 = 7 \\
 2x_1 + x_2 + x_3 + 5x_4 = 0
 \end{array} \\
 \\
 \text{(k)} \quad \begin{array}{r}
 x_1 - 2x_2 - 3x_3 - 3x_4 = -8 \\
 -x_1 + x_2 + 4x_3 + 2x_4 = 2 \\
 2x_1 + 3x_2 - 3x_3 + x_4 = 6 \\
 -2x_1 + x_2 + x_3 + x_4 = 2
 \end{array} \\
 \\
 \text{(l)} \quad \begin{array}{r}
 x_1 - 3x_2 + x_4 - 4x_5 = 0 \\
 x_1 + 2x_2 - x_3 + x_4 - x_5 = 1 \\
 2x_1 - x_2 + x_3 + 2x_4 + 3x_5 = 0
 \end{array}
 \end{array}$$

Rješenja:

- 1.) (a) -24 (b) 200 (c) 252 (d) -70 (e) 16 (f) 26 (g) -5 (h) 136 (i) -84
(j) 8

$$\begin{aligned}
2.) \text{ (a) } A^{-1} &= \begin{bmatrix} \frac{1}{2} & \frac{1}{8} & -\frac{11}{8} \\ -\frac{1}{2} & \frac{1}{8} & \frac{5}{8} \\ -\frac{1}{2} & \frac{1}{8} & \frac{13}{8} \end{bmatrix} & \text{ (b) } A^{-1} &= \begin{bmatrix} 1 & -1 & 1 \\ -\frac{5}{3} & 2 & -\frac{10}{3} \\ -\frac{2}{3} & 1 & -\frac{4}{3} \end{bmatrix} \\
\text{ (c) } A^{-1} &= \begin{bmatrix} -4 & 3 & -2 \\ -8 & 6 & -5 \\ -7 & 5 & -4 \end{bmatrix} & \text{ (d) } A^{-1} &= \begin{bmatrix} \frac{1}{19} & -\frac{1}{19} & -\frac{3}{19} \\ \frac{9}{19} & \frac{10}{19} & \frac{11}{19} \\ -\frac{13}{19} & -\frac{25}{19} & -\frac{18}{19} \end{bmatrix} \\
\text{ (e) } A^{-1} &= \begin{bmatrix} -\frac{5}{2} & 1 & -\frac{3}{2} \\ \frac{5}{4} & -\frac{1}{4} & \frac{3}{4} \\ -\frac{3}{4} & \frac{1}{4} & -\frac{1}{4} \end{bmatrix}
\end{aligned}$$

$$3.) \text{ (a) } r(A) = 2 \text{ (b) } r(A) = 2 \text{ (c) } r(A) = 3 \text{ (d) } r(A) = 3 \text{ (e) } r(A) = 2 \\
\text{ (f) } r(A) = 3 \text{ (g) } r(A) = 2 \text{ (h) } r(A) = 3$$

$$\begin{aligned}
4.) \text{ (a) } x_1 = t, x_2 = t, x_3 = -2t \ (t \in \mathbb{R}) & \text{ (b) } x_1 = 6, x_2 = 9, x_3 = -8 \\
\text{ (c) } x_1 = 0, x_2 = 0, x_3 = 0 & \text{ (d) } x_1 = 1, x_2 = 2, x_3 = -1 \text{ (e) } x_1 = -1, \\
x_2 = -1, x_3 = -2 & \text{ (f) sustav nema rješenja (g) } x_1 = 6 + t, x_2 = -2 - t, \\
x_3 = -2, x_4 = t \ (t \in \mathbb{R}) & \text{ (h) sustav nema rješenja (i) } x_1 = \frac{5}{3}t, x_2 = -t, \\
x_3 = -\frac{2}{3}t, x_4 = t \ (t \in \mathbb{R}) & \text{ (j) } x_1 = -1 - t, x_2 = 2 + t, x_3 = t, x_4 = 0 \\
\text{ (k) } x_1 = 0, x_2 = -2, x_3 = -2, x_4 = 6 & \text{ (l) } x_1 = \frac{3}{10} - t - \frac{1}{5}s, \\
x_2 = \frac{1}{10} - \frac{7}{5}s, x_3 = -\frac{1}{2} - 4s, x_4 = t, x_5 = s & \text{ (} t, s \in \mathbb{R} \text{)}
\end{aligned}$$

3. ZADACI ZA VJEŽBU

Nađite područje definicije sljedećih funkcija:

$$1.) f(x) = \frac{2x}{x^2 - 3x + 2}$$

$$2.) f(x) = 1 - \sqrt{1 - x^2}$$

$$3.) f(x) = \frac{1}{\sqrt{|x| - x}}$$

$$4.) f(x) = \frac{\sqrt{x+1}}{\ln(1-x)}$$

$$5.) f(x) = \ln\left(\frac{x-4}{x+2}\right) + \sqrt{4-3x-x^2}$$

$$6.) f(x) = \ln\left(\frac{2+x}{2-x}\right)$$

$$7.) f(x) = \sqrt{\log_{\frac{1}{2}} x}$$

$$8.) f(x) = \sqrt{x^2 + 4x - 5} \cdot \log_2(x+1)$$

$$9.) f(x) = \frac{x^2 - 4 + \ln(-x)}{1 + \sqrt{x^2 - 4}}$$

$$10.) f(x) = \sqrt{x+1} - \sqrt{3-x} + e^{\frac{1}{x}}$$

$$11.) f(x) = \sin(\ln(2x-1))$$

$$12.) f(x) = \arcsin\left(\frac{x}{4}\right)$$

$$13.) f(x) = \sqrt{3-x} + \arcsin\left(\frac{3-2x}{5}\right)$$

$$14.) f(x) = \arcsin\left(\log\left(\frac{x}{10}\right)\right)$$

$$15.) f(x) = \frac{\arccos(x-2)}{\log(5-2x)}$$

$$16.) f(x) = e^{\frac{\sqrt{x^2-9}}{\ln(x+5)}}$$

$$17.) f(x) = \sqrt{x^2 - 4x + 3} + \sin \sqrt{x} + \frac{1}{\operatorname{arctg}(5x - 20)}$$

$$18.) f(x) = \log\left(\frac{1-2x}{\sqrt{x^2-2x-3}}\right) + \sqrt[3]{\sin(2x)}$$

$$19.) f(x) = \frac{\sqrt{x+2}}{\sqrt[5]{3-x}} + e^{\frac{1}{2x}} + \frac{1}{\operatorname{arcctg} x}$$

$$20.) f(x) = \frac{\sqrt{2x+3}}{\ln(1-x)} + \frac{\arcsin(x+1)}{\operatorname{arctg}(5x-7)}$$

$$21.) f(x) = \frac{x^2 - 4 + \ln\left(\frac{\pi}{4} - \operatorname{arctg}(x-1)\right)}{1 - \sqrt{x^2 - 4}}$$

$$22.) f(x) = 2^x \log\left(\sin\left(\frac{3}{4}(x-2)\right)\right) + \sqrt[5]{e^x - 6}$$

$$23.) f(x) = \arcsin\left(\frac{2x}{1+x}\right) + \sqrt[3]{x + \frac{1}{5}} + \frac{\operatorname{arctg} x}{e^{\frac{1}{x}} - 1}$$

$$24.) f(x) = 3 \ln(|x-1| - 5) - \frac{\operatorname{arctg}(x+7)}{\sqrt[4]{-x^2 + 3x + 40}}$$

$$25.) f(x) = \frac{\sqrt{4 - e^{2x-6}}}{\sqrt[3]{x^2 - 1}} + \frac{7}{\operatorname{arctg}(x+8)}$$

$$26.) f(x) = \frac{1}{3 - \ln(2x-4)} + 2^{\sqrt[3]{x}} \sin\left(\frac{5x-2}{\sqrt{-x^2 + 6x - 5}}\right)$$

$$27.) f(x) = 5x^2 \arccos\left(\frac{x}{1-x}\right) + \sqrt{x^2 + 3x - 10} \cos\left(\frac{1}{\sqrt[3]{x+7}}\right)$$

$$28.) f(x) = \ln\left(\arcsin(x+2) - \frac{\pi}{6}\right) + e^{\sqrt{-2x^2+x+6}} \cos \sqrt[3]{x+2}$$

$$29.) f(x) = \log\left(\frac{1}{x+2}\right) + \sqrt{\frac{1}{x^2 - 16}} + \frac{1}{5} \sin^3(x-4)$$

$$30.) f(x) = \frac{1}{\ln|x-1|} + \frac{1}{\sqrt{-x^2 + 3x}} + \operatorname{arctg}(2x)$$

$$31.) f(x) = \arccos\left(\frac{x-1}{x+1}\right) + e^{\frac{1}{x-3}} \ln(-x+5)$$

$$32.) f(x) = \arcsin\left(e^{x^2+x-2}\right) + \frac{\ln(x+1)}{\sqrt[3]{x^2-x}}$$

$$33.) f(x) = \sqrt{\frac{\pi}{4} - \operatorname{arctg}(x-3)} + 3 \ln(-x^2 + 6x - 5)$$

$$34.) f(x) = \ln\left(\frac{x-9}{11-x}\right) + \arcsin \sqrt{\frac{1}{2}x - 5} - \frac{7}{\sqrt[3]{10-x}}$$

Rješenja

- 1.) $\mathbb{R} \setminus \{1, 2\}$ 2.) $[-1, 1]$ 3.) $(-\infty, 0)$ 4.) $[-1, 1) \setminus \{0\}$ 5.) $[-4, -2)$
 6.) $(-2, 2)$ 7.) $(0, 1]$ 8.) $[1, \infty)$ 9.) $(-\infty, -2]$ 10.) $[-1, 3] \setminus \{0\}$ 11.)
 $(\frac{1}{2}, \infty)$ 12.) $[-4, 4]$ 13.) $[-1, 3]$ 14.) $[1, 100]$ 15.) $[1, \frac{5}{2}) \setminus \{2\}$ 16.)

$((-5, -3] \cup [3, \infty)) \setminus \{-4\}$ 17.) $([0, 1] \cup [3, \infty)) \setminus \{4\}$ 18.) $(-\infty, -1)$
 19.) $[-2, \infty) \setminus \{0, 3\}$ 20.) $[-\frac{3}{2}, 0)$ 21.) $(-\infty, -2] \setminus \{-\sqrt{5}\}$ 22.) $\cup_{k \in \mathbb{Z}} (2 + \frac{8}{3}k\pi, 2 + \frac{4}{3}\pi + \frac{8}{3}k\pi)$ 23.) $[-\frac{1}{3}, 1] \setminus \{0\}$ 24.) $(-5, -4) \cup (6, 8)$ 25.) $(-\infty, 3 + \frac{1}{2} \ln 4] \setminus \{-8, -1, 1\}$ 26.) $(2, 5)$ 27.) $(-\infty, -5] \setminus \{-7\}$ 28.) $(-\frac{3}{2}, -1]$ 29.)
 $(4, \infty)$ 30.) $(0, 3) \setminus \{1, 2\}$ 31.) $[0, 5) \setminus \{3\}$ 32.) $(-1, 1) \setminus \{0\}$ 33.) $(1, 4]$
 34.) $(10, 11)$

Nađite inverznu funkciju sljedećih funkcija:

- 1.) $f(x) = 1 - 2^{-x}$
- 2.) $f(x) = \frac{2}{x-1}, \quad x \neq 1$
- 3.) $f(x) = \log_2(x-3) - 1, \quad x \in (3, \infty)$
- 4.) $f(x) = \operatorname{arctg}(3x), \quad x \in \left(-\frac{\pi}{6}, \frac{\pi}{6}\right)$
- 5.) $f(x) = \sqrt[3]{1-x^3}$
- 6.) $f(x) = \frac{2x-1}{x+2}, \quad x \neq -2$
- 7.) $f(x) = \frac{3^x}{1+3^x}$
- 8.) $f(x) = \frac{2^x + 2^{-x}}{2^x - 2^{-x}}, \quad x \neq 0$
- 9.) $f(x) = \frac{10^x - 10^{-x}}{10^x + 10^{-x}} + 1$
- 10.) $f(x) = \frac{2e^x - 1}{e^x + 2}$
- 11.) $f(x) = 5^{\sin \sqrt{x-2}} + 1, \quad x \in \left[2, \frac{\pi^2}{4} + 2\right]$
- 12.) $f(x) = \cos(\ln \sqrt{5x-3}), \quad x \in \left[\frac{4}{5}, \frac{e^{2\pi} + 3}{5}\right]$
- 13.) $f(x) = 2^{\frac{x-1}{x+3}} - 4, \quad x \neq -3$
- 14.) $f(x) = 3 \arccos \sqrt{5-x} + 6, \quad x \in [4, 5]$
- 15.) $f(x) = 2^{3 \arcsin(\frac{1}{7}x-6)} - 4, \quad x \in [35, 49]$
- 16.) $f(x) = \operatorname{arctg}(\cos e^{2x}) + 7, \quad x \in \left(-\infty, \frac{\ln \pi}{2}\right]$
- 17.) $f(x) = \log_3\left(\operatorname{arctg}\left(2^x - \frac{1}{4}\right)\right), \quad x \in (-2, \infty)$

$$18.) f(x) = \ln \left(\arccos \sqrt{\frac{3x}{8} - \frac{1}{4}} \right) - 5, \quad x \in \left[\frac{2}{3}, \frac{10}{3} \right)$$

$$19.) f(x) = \sqrt{2 - \ln(\sin x + 1)} + 3, \quad x \in \left(-\frac{\pi}{2}, \frac{\pi}{2} \right]$$

$$20.) f(x) = 5 \ln \left(\arccos \left(\frac{x-3}{x+2} \right) \right) - 1, \quad x \in \left[\frac{1}{2}, \infty \right)$$

Rješenja

1.) $f^{-1}(x) = -\log_2(1-x)$ 2.) $f^{-1}(x) = \frac{2+x}{x}$ 3.) $f^{-1}(x) = 3 + 2^{x+1}$
 4.) $f^{-1}(x) = \frac{1}{3} \operatorname{tg} x$ 5.) $f^{-1}(x) = \sqrt[3]{1-x^3}$ 6.) $f^{-1}(x) = \frac{1+2x}{2-x}$ 7.)
 $f^{-1}(x) = \log_3 \left(\frac{x}{1-x} \right)$ 8.) $f^{-1}(x) = \log_4 \left(\frac{x+1}{x-1} \right)$ 9.) $f^{-1}(x) = \frac{1}{2} \log \left(\frac{x}{2-x} \right)$
 10.) $f^{-1}(x) = \ln \left(\frac{2x+1}{2-x} \right)$ 11.) $f^{-1}(x) = 2 + (\arcsin(\log_5(x-1)))^2$ 12.)
 $f^{-1}(x) = \frac{1}{5} e^{2 \arccos x} + \frac{3}{5}$ 13.) $f^{-1}(x) = \frac{1+3 \log_2(x+4)}{1-\log_2(x+4)}$ 14.) $f^{-1}(x) =$
 $5 - \cos^2 \left(\frac{x}{3} - 2 \right)$ 15.) $f^{-1}(x) = 7 \sin \left(\frac{1}{3} \log_2(x+4) \right) + 42$ 16.) $f^{-1}(x) =$
 $\frac{1}{2} \ln(\arccos(\operatorname{tg}(x-7)))$ 17.) $f^{-1}(x) = \log_2(\operatorname{tg} 3^x + \frac{1}{4})$ 18.) $f^{-1}(x) =$
 $\frac{8}{3} \cos^2(e^{x+5}) + \frac{2}{3}$ 19.) $f^{-1}(x) = \arcsin(e^{-x^2+6x-7} - 1)$ 20.) $f^{-1}(x) =$
 $\frac{3+2 \cos(e^{\frac{x+1}{5}})}{1-\cos(e^{\frac{x+1}{5}})}$

4. ZADACI ZA VJEŽBU

Izračunajte sljedeće limese:

- 1.) $\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{2x^2 + x - 3}{x^2 - 2x + 2}$
- 2.) $\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{x^3 - 2x^2 + x + 2}{1 + x - 3x^3}$
- 3.) $\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{x^5 - 3x^2 + 6}{-2x^7 + 2x^5 + x}$
- 4.) $\lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{x^3 - x^2 + 2}{x^2 - 3x + 5}$
- 5.) $\lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{x^2 + 2x - 1}{x^2 - x + 2}$
- 6.) $\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{x^2 + 2x - 1}{x^2 - x + 2}$
- 7.) $\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{-2x^{17} + x^9 - x^5 + 3}{5x^{17} - x^{16} + x^4 - 3x}$
- 8.) $\lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{x^3 - 3x + 7}{2x^5 - x^2 + 4}$
- 9.) $\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{-2x^4 + 3x^2 - 7}{6x^4 - 5x^3 + x}$
- 10.) $\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{-2x^3 + 5x + 7}{x - 1}$
- 11.) $\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{x^2 - 7x + 6}{x^5 + 3}$
- 12.) $\lim_{x \rightarrow -\infty} \left(x^2 - \frac{x^3 + x^2}{x + 4} \right)$
- 13.) $\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{\sqrt{x} + 1}{x - 2}$
- 14.) $\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{x - \sqrt{x}}{2x + 6}$
- 15.) $\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{\sqrt{x + 1}}{\sqrt{x + 2}}$
- 16.) $\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{\sqrt{x + 1}}{\sqrt{x} + 1}$
- 17.) $\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{2x + 3}{\sqrt{4x^2 - 4x + 1}}$

18.)
$$\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{2x + 3\sqrt{x} + 1}{\sqrt[3]{x^3 + x^2 + x + 1}}$$

19.)
$$\lim_{x \rightarrow 2} \frac{x^2 - 3x + 3}{x + 1}$$

20.)
$$\lim_{x \rightarrow 3} \frac{x^3 - 2x^2 + x - 1}{x^2 - 3x + 1}$$

21.)
$$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{x^4 - 2x^2 + x}{x^2 + x + 1}$$

22.)
$$\lim_{x \rightarrow 2} \frac{x^2 - 4}{x^2 - 3x + 2}$$

23.)
$$\lim_{x \rightarrow -1} \frac{x^2 - x - 2}{3x^2 + 4x + 1}$$

24.)
$$\lim_{x \rightarrow -2} \frac{x^2 + x - 2}{x^3 + 8}$$

25.)
$$\lim_{x \rightarrow -2} \frac{x^3 + 8}{2x^2 - 2x - 12}$$

26.)
$$\lim_{x \rightarrow 2} \frac{2x^2 - 2x - 4}{x^3 - 8}$$

27.)
$$\lim_{x \rightarrow 3} \frac{x^2 - 2x - 3}{x^3 - 3x^2 + x - 3}$$

28.)
$$\lim_{x \rightarrow \frac{1}{3}} \frac{3x^2 - 7x + 2}{27x^3 - 1}$$

29.)
$$\lim_{x \rightarrow 2} \frac{x^4 - 16}{x^3 - 8}$$

30.)
$$\lim_{x \rightarrow 3} \frac{x^2 + x - 12}{x - 3}$$

31.)
$$\lim_{x \rightarrow 7} \frac{x^2 - 5x - 14}{x^3 - 6x^2 - 7x}$$

32.)
$$\lim_{x \rightarrow \infty} (\sqrt{x+1} - \sqrt{x})$$

33.)
$$\lim_{x \rightarrow \infty} (\sqrt{x^2 + x} - x)$$

34.)
$$\lim_{x \rightarrow \infty} (\sqrt{x^2 - 5x + 4} - x)$$

35.)
$$\lim_{x \rightarrow \infty} (\sqrt{4x^2 + 3x - 7} - 2x)$$

36.)
$$\lim_{x \rightarrow \infty} (\sqrt{x^4 + x^3 + 1} - x^2)$$

- 37.) $\lim_{x \rightarrow \infty} (\sqrt{x^2 + 5x} - \sqrt{x^2 + 6})$
- 38.) $\lim_{x \rightarrow -\infty} (\sqrt{x^2 + 7} - \sqrt{x^2 - 5x + 1})$
- 39.) $\lim_{x \rightarrow \infty} 10x(\sqrt{x^2 + 5} - x)$
- 40.) $\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{\sin x}{x}$
- 41.) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin(5x)}{\sin(2x)}$
- 42.) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin(4x)}{2 \sin(\sqrt{3}x)}$
- 43.) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin(\frac{x}{2})}{x}$
- 44.) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{7x}{\sin(\sqrt{2}x)}$
- 45.) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin^2 x}{5x^2}$
- 46.) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{2x^2}{\sin^2(6x)}$
- 47.) $\lim_{x \rightarrow 0} \left(\frac{\sin(2x)}{x} \right)^{1+x}$
- 48.) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\arcsin(2x)}{5x}$
- 49.) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\arcsin(2x)}{\arcsin(3x)}$
- 50.) $\lim_{x \rightarrow \infty} \left(\frac{x}{3x + 7} \right)^x$
- 51.) $\lim_{x \rightarrow \infty} \left(\frac{2x + 6}{7x - 3} \right)^{x^3}$
- 52.) $\lim_{x \rightarrow \infty} \left(\left(\frac{2}{5} \right)^{x+2} + 7 \right)$
- 53.) $\lim_{x \rightarrow \infty} \left(\frac{x^2 + 3}{2x - 7} \right)^x$
- 54.) $\lim_{x \rightarrow \infty} (\ln(2x + 1) - \ln(x + 2))$

55.) $\lim_{x \rightarrow \infty} \left(\frac{x}{x+1} \right)^x$

56.) $\lim_{x \rightarrow \infty} \left(\frac{x-1}{x+3} \right)^{x+2}$

57.) $\lim_{x \rightarrow \infty} \left(\frac{x+2}{x-4} \right)^{x+1}$

58.) $\lim_{x \rightarrow \infty} \left(\frac{2x+1}{2x+5} \right)^{2x+3}$

59.) $\lim_{x \rightarrow \infty} \left(\frac{3x-1}{3x+2} \right)^{3x+4}$

60.) $\lim_{x \rightarrow \infty} \left(\frac{x^2}{x^2+2} \right)^{x^2-5}$

61.) $\lim_{x \rightarrow \infty} \left(\frac{x^2+2}{x^2+1} \right)^{x^2}$

62.) $\lim_{x \rightarrow \infty} \left(1 - \frac{1}{5x} \right)^{2x-7}$

63.) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\ln(1+5x)}{x}$

64.) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{x}{\ln(2x+1)}$

65.) $\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{2^{x+1} - 1}{2^{x-1} + 1}$

66.) $\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{3^x + 6^x}{2^x + 7^x}$

67.) $\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{3 \cdot 7^{x+1} - 5 \cdot 7^x}{2 \cdot 7^x + 6^x}$

Rješenja:

- 1.) 2 2.) $-\frac{1}{3}$ 3.) 0 4.) $-\infty$ 5.) 1 6.) 1 7.) $-\frac{2}{5}$ 8.) 0 9.) $-\frac{1}{3}$ 10.) $-\infty$
 11.) 0 12.) $-\infty$ 13.) 0 14.) $\frac{1}{2}$ 15.) 1 16.) 1 17.) 1 18.) 2 19.) $\frac{1}{3}$ 20.) 11
 21.) 0 22.) 4 23.) $\frac{3}{2}$ 24.) $-\frac{1}{4}$ 25.) $-\frac{6}{5}$ 26.) $\frac{1}{2}$ 27.) $\frac{2}{5}$ 28.) $-\frac{5}{9}$ 29.) $\frac{8}{3}$ 30.)
 7 31.) $\frac{9}{56}$ 32.) 0 33.) $\frac{1}{2}$ 34.) $-\frac{5}{2}$ 35.) $\frac{3}{4}$ 36.) ∞ 37.) $\frac{5}{2}$ 38.) $-\frac{5}{2}$ 39.) 25
 40.) 0 41.) $\frac{5}{2}$ 42.) $\frac{2\sqrt{3}}{3}$ 43.) $\frac{1}{2}$ 44.) $\frac{7\sqrt{2}}{2}$ 45.) $\frac{1}{5}$ 46.) $\frac{1}{18}$ 47.) 2 48.) $\frac{2}{5}$ 49.)
 $\frac{2}{3}$ 50.) 0 51.) 0 52.) 7 53.) ∞ 54.) $\ln 2$ 55.) e^{-1} 56.) e^{-4} 57.) e^6 58.)
 e^{-4} 59.) e^{-3} 60.) e^{-2} 61.) e 62.) $e^{-\frac{2}{5}}$ 63.) 5 64.) $\frac{1}{2}$ 65.) 4 66.) 0 67.) 8

5. ZADACI ZA VJEŽBU

Ispitajte neprekidnost sljedećih funkcija:

- 1.) $f(x) = \begin{cases} \frac{x^2}{x-2} & \text{ako je } x \neq 2, \\ 3 & \text{ako je } x = 2. \end{cases}$
- 2.) $f(x) = \begin{cases} \frac{1}{x^2-3x+2} & \text{ako je } x \neq 1 \text{ i } x \neq 2, \\ 1 & \text{ako je } x = 1, \\ -1 & \text{ako je } x = 2. \end{cases}$
- 3.) $f(x) = \begin{cases} \frac{2x+3}{2x^2-x-1} & \text{ako je } x \neq -\frac{1}{2} \text{ i } x \neq 1, \\ 0 & \text{ako je } x = -\frac{1}{2}, \\ -1 & \text{ako je } x = 1. \end{cases}$
- 4.) $f(x) = \begin{cases} e^{\frac{1}{x+1}} & \text{ako je } x \neq -1, \\ 1 & \text{ako je } x = -1. \end{cases}$
- 5.) $f(x) = \begin{cases} \frac{1}{1+e^{\frac{1}{1-x}}} & \text{ako je } x \neq 1, \\ 0 & \text{ako je } x = 1. \end{cases}$
- 6.) $f(x) = \begin{cases} \ln(1+e^x)^{\frac{1}{x}} & \text{ako je } x \neq 0, \\ 1 & \text{ako je } x = 0. \end{cases}$
- 7.) $f(x) = \begin{cases} \sin\left(\frac{\pi}{x}\right) & \text{ako je } x \neq 0, \\ 1 & \text{ako je } x = 0. \end{cases}$
- 8.) $f(x) = \begin{cases} \frac{\sin(2x)}{|x|} & \text{ako je } x \neq 0, \\ 2 & \text{ako je } x = 0. \end{cases}$
- 9.) $f(x) = \begin{cases} (x-7) \sin\left(\frac{1}{2(x-7)}\right) & \text{ako je } x \neq 7, \\ 0 & \text{ako je } x = 7. \end{cases}$
- 10.) $f(x) = \begin{cases} (x-3) \sin\left(\frac{1}{2(x-3)}\right) & \text{ako je } x \neq 3, \\ \frac{1}{2} & \text{ako je } x = 3. \end{cases}$
- 11.) $f(x) = \begin{cases} \operatorname{arctg}\left(\frac{2}{x-5}\right) & \text{ako je } x \neq 5, \\ -\frac{\pi}{2} & \text{ako je } x = 5. \end{cases}$
- 12.) $f(x) = \begin{cases} \operatorname{arcctg}\left(\frac{1}{x-2}\right) & \text{ako je } x \neq 2, \\ 0 & \text{ako je } x = 2. \end{cases}$

Rješenja:

- 1.) f u $x = 2$ ima prekid druge vrste. 2.) f u $x = 1$ i $x = 2$ ima prekid druge vrste. 3.) f u $x = -\frac{1}{2}$ i $x = 1$ ima prekid druge vrste. 4.) f u $x = -1$ ima prekid druge vrste. 5.) f u $x = 1$ ima prekid prve vrste, neuklonjiv. 6.) f u $x = 0$ ima prekid druge vrste. 7.) f

u $x = 0$ ima prekid druge vrste. 8.) f u $x = 0$ ima prekid prve vrste, neuklonjiv. 9.) f je neprekidna na $\mathbb{R}$. 10.) f u $x = 3$ ima prekid prve vrste, uklonjiv. 11.) f u $x = 5$ ima prekid prve vrste, neuklonjiv. 12.) f u $x = 2$ ima prekid prve vrste, neuklonjiv.

6. ZADACI ZA VJEŽBU

Derivirajte sljedeće funkcije:

1.) $f(x) = (x^2 + 1) \ln x$

2.) $f(x) = \sqrt{\sin(3x)}$

3.) $f(x) = \frac{1 + x^2}{\operatorname{arctg} x}$

4.) $f(x) = \cos(1 + \sqrt{x})$

5.) $f(x) = \sin^3(2x^2 + 7)$

6.) $f(x) = \frac{5 \ln x}{x^2}$

7.) $f(x) = e^{\frac{x+1}{x-1}}$

8.) $f(x) = \frac{x^2 - 2x + 2}{\sin x} + \sqrt[3]{\cos(2x)}$

9.) $f(x) = \sqrt{\sin x - 5} + (x^2 + 1)e^{2x}$

10.) $f(x) = \arcsin(2x + 1) + 4\sqrt{1 + \ln x}$

11.) $f(x) = \sqrt[5]{x^2 - 2x - 1} + 2 \ln^3(2 - x)$

12.) $f(x) = 5 \ln(1 + \sin(\sqrt{x})) + x^3 \operatorname{tg}(2x) - 1$

13.) $f(x) = 2^{\sqrt{x^2 - 3x}} + \cos(5x - 7)$

14.) $f(x) = e^{\arcsin(\sqrt{x})} - 3 \frac{\cos^2 x}{2x + 1}$

15.) $f(x) = \sqrt{\operatorname{arctg}(2x)} + \frac{3x + 7}{5x^2}$

16.) $f(x) = \operatorname{tg}^2(3x - 1) + xe^{2x}$

17.) $f(x) = \sqrt{x + \sin(2x)} - \frac{2^x}{x^3 + 5}$

18.) $f(x) = (\sin x)^{\cos x}$

19.) $f(x) = (\ln x)^x$

20.) $f(x) = x^{\frac{1}{x}}$

21.) $f(x) = x^{x^2}$

Rješenja:

- 1.) $2x \ln x + x + \frac{1}{x}$ 2.) $\frac{3 \cos(3x)}{2\sqrt{\sin(3x)}}$ 3.) $\frac{2x \operatorname{arctg} x - 1}{(\operatorname{arctg} x)^2}$ 4.) $-\frac{\sin(1+\sqrt{x})}{2\sqrt{x}}$ 5.)
 $12x \sin^2(2x^2 + 7) \cos(2x^2 + 7)$ 6.) $\frac{5(1-2 \ln x)}{x^3}$ 7.) $\frac{-2}{(x-1)^2} e^{\frac{x+1}{x-1}}$
 8.) $\frac{(2x-2) \sin x - (x^2-2x+2) \cos x}{\sin^2 x} - \frac{2}{3} \sin(2x) \cdot \frac{1}{\sqrt[3]{\cos^2(2x)}}$ 9.) $\frac{\cos x}{2\sqrt{\sin x - 5}} + 2e^{2x}(x^2 +$
 $x + 1)$ 10.) $\frac{2}{\sqrt{1-(2x+1)^2}} + \frac{2}{x\sqrt{1+\ln x}}$ 11.) $\frac{2(x-1)}{5 \cdot \sqrt[5]{(x^2-2x-1)^4}} - \frac{6 \ln^2(2-x)}{2-x}$ 12.)
 $\frac{5 \cos(\sqrt{x})}{2\sqrt{x}(1+\sin(\sqrt{x}))} + 3x^2 \operatorname{tg}(2x) + \frac{2x^3}{\cos^2(2x)}$ 13.) $\frac{2x-3}{2\sqrt{x^2-3x}} \cdot 2\sqrt{x^2-3x} \ln 2 - 5 \sin(5x -$
 7) 14.) $\frac{1}{2\sqrt{x-x^2}} e^{\operatorname{arcsin}(\sqrt{x})} + 6 \frac{[(2x+1) \sin x + \cos x] \cos x}{(2x+1)^2}$ 15.) $\frac{1}{(1+4x^2)\sqrt{\operatorname{arctg}(2x)}} +$
 $\frac{3-(6x^2+14x) \ln 5}{5x^2}$ 16.) $\frac{6 \operatorname{tg}(3x-1)}{\cos^2(3x-1)} + (2x+1)e^{2x}$ 17.) $\frac{1+2 \cos(2x)}{2\sqrt{x+\sin(2x)}} - \frac{2^x [(x^3+5) \ln 2 - 3x^2]}{(x^3+5)^2}$
 18.) $(\sin x)^{\cos x} \cdot (\cos x \operatorname{ctg} x - \sin x \ln(\sin x))$ 19.) $(\ln x)^x \cdot (\ln(\ln x) + \frac{1}{\ln x})$
 20.) $x^{\frac{1}{x}} \cdot (\frac{1-\ln x}{x^2})$ 21.) $x^{x^2+1}(1 + 2 \ln x)$

Nađite derivaciju $\frac{dy(x)}{dx}$ parametarski zadane funkcije y :

$$1.) \quad \begin{aligned} x(t) &= \sqrt{t} \\ y(t) &= \sqrt[3]{t} \end{aligned}$$

$$2.) \quad \begin{aligned} x(t) &= a \cos^2 t \\ y(t) &= b \sin^2 t \end{aligned}$$

$$3.) \quad \begin{aligned} x(t) &= \sqrt{t^2 + 1} \\ y(t) &= \frac{t - 1}{\sqrt{t^2 + 1}} \end{aligned}$$

$$4.) \quad \begin{aligned} x(t) &= 2 \operatorname{tg} t \\ y(t) &= 2 \sin^2 t + \sin(2t) \end{aligned} \quad \text{za } t = \frac{\pi}{4}$$

$$5.) \quad \begin{aligned} x(t) &= t^3 + 1 \\ y(t) &= t^2 + t + 1 \end{aligned} \quad \text{u točki } T(2, 3)$$

Rješenja

$$1.) \frac{2}{3\sqrt[3]{t}} \quad 2.) -\frac{b}{a} \quad 3.) \frac{t+1}{t(t^2+1)} \quad 4.) \frac{1}{2} \quad 5.) 1$$

Nađite derivaciju $\frac{dy(x)}{dx}$ implicitno zadane funkcije y :

$$1.) \quad \sqrt{x} + \sqrt{y} = 4 \text{ u točki } T(4, 4)$$

$$2.) \quad \operatorname{arctg}(x + y) = x \text{ u točki } T(0, 0)$$

$$3.) \quad \operatorname{arctg}\left(\frac{y}{x}\right) - \ln(\sqrt{x^2 + y^2}) = 0 \text{ u točki } T(1, 0)$$

$$4.) \quad e^x \sin y - e^{-y} \cos x = 0 \text{ u točki } T\left(\frac{\pi}{2}, 0\right)$$

$$5.) \quad x e^{-\frac{y}{2}} + y e^{-\frac{x}{2}} - 2 = 0 \text{ u točki } T(0, 2)$$

$$6.) \quad x \ln y - y \ln x = 1 \text{ u točki } T(1, e)$$

Rješenja

$$1.) -1 \quad 2.) 0 \quad 3.) 1 \quad 4.) -e^{-\frac{\pi}{2}} \quad 5.) 1 - \frac{1}{e} \quad 6.) e^2 - e$$

7. ZADACI ZA VJEŽBU

1.) Nađite jednadžbu normale na krivulju $y = \frac{\sqrt[3]{x-1}}{x} + \frac{9}{2}$ u točki $T(2, 5)$.

2.) Nađite točke na krivulji $y = x^2 + 12 \ln x$ u kojima su tangente paralelne pravcu $y = 10x - 1$.

3.) Nađite točku na krivulji $y = 3x^2 - 5x + 1$ u kojoj je tangenta okomita na pravac $y = -\frac{1}{7}x + \frac{1}{7}$.

4.) Nađite točke na krivulji $y = \arccos\left(\frac{1}{3}x\right)$ u kojima su tangente okomite na pravac $y = \frac{3}{2}x + 1$.

5.) Nađite točke na krivulji $y = (x^3 + 2x^2)e^x$ u kojima su tangente paralelne osi apscisa.

6.) Nađite jednadžbe tangenata na krivulju $y = e^{1-x^2}$ u sjecištima te krivulje s pravcem $y = 1$.

7.) Nađite jednadžbu tangente na krivulju
$$\begin{aligned} x(t) &= \cos^3 t \\ y(t) &= \sin^3 t \end{aligned}$$
 za $t = \frac{\pi}{4}$.

8.) Nađite jednadžbu tangente na krivulju
$$\begin{aligned} x(t) &= \frac{2t}{t+2} \\ y(t) &= \frac{t}{t-1} \end{aligned}$$
 u točki $T(1, 2)$.

9.) Nađite jednadžbu tangente na krivulju
$$\begin{aligned} x(t) &= \sin^2 t - \cos t \\ y(t) &= \ln\left(\operatorname{tg}\left(\frac{t}{2}\right)\right) \end{aligned}$$
 za $t = \frac{\pi}{2}$.

10.) Nađite jednadžbu normale na krivulju
$$\begin{aligned} x(t) &= t^2 + 1 \\ y(t) &= 3t + e^t \end{aligned}$$
 u točki $T(1, 1)$.

11.) Nađite jednadžbu normale na krivulju
$$\begin{aligned} x(t) &= \frac{t^2 + 1}{3t - 2} \\ y(t) &= \frac{\ln(t-1)}{\sqrt{t}} \end{aligned}$$
 za $t = 2$.

- 12.) Nađite jednadžbu tangente na krivulju $x(t) = t^3 + 2t + 1$
 $y(t) = (t + 1)\operatorname{tg} t$
za $t = 0$.
- 13.) Nađite jednadžbu normale na krivulju $x(t) = \sqrt{t^2 - 1}$
 $y(t) = \frac{t}{\sqrt{t^2 - 1}}$
za $t = \sqrt{2}$.
- 14.) Nađite jednadžbu tangente na krivulju $x(t) = t \sin t + e^{-t}$
 $y(t) = 6t + e^{-2t}$
za $t = 0$.
- 15.) Nađite jednadžbu tangente na krivulju $x(t) = \sqrt{t}$ koja je
 $y(t) = \sqrt[3]{t}$
paralelna s pravcem $y = \frac{1}{3}x - 1$.
- 16.) Nađite točku krivulje $x(t) = 2t^3 + 3t^2 + 4t + 1$ u kojoj treba
 $y(t) = t^3 + t^2 + t$ povući tangentu da bi ona bila okomita na pravac $y = -2x + 7$.
- 17.) Na krivulji $x(t) = 2t^3 - 3t^2 - 12t + 8$ nađite točke u kojima
 $y(t) = 2t^2 + 4$ su tangente paralelne s y osi.
- 18.) U točkama krivulje $x(t) = t^3 - 2t + 1$ u kojima ona siječe
 $y(t) = t^2 - 1$ os x povučene su tangente. Nađite jednadžbe tih tangenata.
- 19.) Nađite jednadžbu tangente na krivulju $xe^y - ye^x = 4$ u točki $T(4, 0)$.
- 20.) Nađite jednadžbu tangente na krivulju $\sqrt{x + 1} + \sqrt{(x + 1)y} = 3$
u točki $T(0, 4)$.
- 21.) Nađite jednadžbu tangente na krivulju $y = x + \operatorname{arctg}(xy) - \frac{\pi}{4}$
u točki $T(1, 1)$.
- 22.) Nađite jednadžbu normale na krivulju $x \sin y + x^2 - y - 1 = 0$
u točki $T(-1, 0)$.
- 23.) Nađite jednadžbu tangente na krivulju $\frac{1}{\pi} \operatorname{arctg}(xy^2 + 3) - (x + 2)y = \frac{1}{4}$
u točki $T(-2, 1)$.

24.) Nađite jednadžbu tangente na krivulju $\arctg y = \ln(x^3 + y^2) + \frac{\pi}{4}$ u točki $T(0, 1)$.

25.) Nađite jednadžbu normale na krivulju $ey = e^{xy}$ u točki $T\left(0, \frac{1}{e}\right)$.

26.) Nađite jednadžbu normale na krivulju $(y - 2)e^{y-2} = e^{x+1}$ u točki $T(0, 3)$.

27.) Nađite jednadžbu tangente na krivulju $\ln y + \frac{x}{y^2} = 2$ u točki $T(2, 1)$.

28.) Nađite jednadžbu tangente na krivulju $(x + y)e^y = e^{x+1} + 4ex$ u točki $T(0, 1)$.

29.) Nađite jednadžbu tangente na krivulju $\ln x + 2e^{-\frac{y}{x}} = 2$ u točki $T(1, 0)$.

30.) Nađite kut koji tangenta na krivulju $f(x) = x - x^2$ u točki $T(0, 0)$ zatvara s osi x .

31.) Nađite kut među krivuljama $f_1(x) = 4x^2 + 2x - 8$ i $f_2(x) = x^3 - x + 10$ u točki njihova presjeka $T(3, 34)$.

32.) Nađite kut pod kojim krivulja $f(x) = \frac{x}{\sqrt{x^2 + 3}}$ siječe os y .

33.) Nađite kut pod kojim krivulja $f(x) = e^{0.5x}$ siječe pravac $x = 2$.

34.) Nađite kut pod kojim krivulja $f(x) = \cos x$ siječe pravac $y = \frac{1}{2}$.

35.) Nađite kut pod kojim se sijeku krivulje $y = \sin x$ i $y = \cos x$.

36.) Nađite kut pod kojim se sijeku krivulje $x^2 + y^2 = 2$ i $y = x^2$.

Rješenja

- 1.) $y = 12x - 19$ 2.) $T_1(2, 4 + 12 \ln 2), T_2(3, 9 + 12 \ln 3)$ 3.) $T(2, 3)$ 4.) $T_1(-\frac{3}{2}\sqrt{3}, \frac{5\pi}{6}), T_2(\frac{3}{2}\sqrt{3}, \frac{\pi}{6})$ 5.) $T_1(0, 0), T_2(-4, -32e^{-4}), T_3(-1, e^{-1})$ 6.) $y = -2x + 3, y = 2x + 3$ 7.) $y = -x + \frac{\sqrt{2}}{2}$ 8.) $y = -4x + 6$ 9.) $y = x - 1$ 10.) $y = 1$ 11.) $y = -\frac{\sqrt{2}}{16}x + \frac{5\sqrt{2}}{64}$ 12.) $y = \frac{1}{2}x - \frac{1}{2}$ 13.) $y = \sqrt{2}x$ 14.) $y = -4x + 5$ 15.) $y = \frac{1}{3}x + \frac{4}{3}$ 16.) $T(-2, -1)$ 17.) $T_1(15, 6), T_2(-12, 12)$ 18.) $y = 2x, y = -2x + 4$ 19.) $y = \frac{1}{e^4 - 4}(x - 4)$ 20.) $y = -6x + 4$ 21.) $y = 3x - 2$ 22.) $y = x + 1$ 23.) $y = \frac{1 - 2\pi}{4}x + \frac{3 - 2\pi}{2}$ 24.) $y = 1$ 25.) $y = -e^2x + \frac{1}{e}$ 26.) $y = -2x + 3$ 27.) $y = \frac{1}{3}x + \frac{1}{3}$ 28.) $y = 2x + 1$ 29.) $y = \frac{1}{2}x - \frac{1}{2}$ 30.) 45° 31.) 0° 32.) 60° 33.) 36.34° 34.) 40.89° 35.) 70.53° 36.) 71.57°

8. ZADACI ZA VJEŽBU

Primjenom L'Hospitalovog pravila izračunajte sljedeće limese:

- 1.) $\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{\ln(x^2 + 7)}{2\sqrt{x} + \pi}$
- 2.) $\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{x \ln x}{e^{5x}}$
- 3.) $\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{x^2 \ln x}{e^x}$
- 4.) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{x - \operatorname{arctg} x}{x \operatorname{arctg} x}$
- 5.) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\ln(\sin x)}{\ln(\sin(5x))}$
- 6.) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\ln\left(\frac{\sin x}{x}\right)}{x^2}$
- 7.) $\lim_{x \rightarrow \infty} x \operatorname{arctg}(2x)$
- 8.) $\lim_{x \rightarrow 0} \sqrt{x} \ln x$
- 9.) $\lim_{x \rightarrow 0} \sin x \ln x$
- 10.) $\lim_{x \rightarrow \infty} (xe^{-\frac{1}{x^2}} - x)$
- 11.) $\lim_{x \rightarrow 0} \left(\frac{1}{x} - \frac{1}{\operatorname{tg} x}\right)$
- 12.) $\lim_{x \rightarrow 0} \left(\frac{1}{x} - \frac{1}{e^x - 1}\right)$
- 13.) $\lim_{x \rightarrow 0} \left(\frac{\sin x}{x}\right)^{\frac{1}{x}}$
- 14.) $\lim_{x \rightarrow 1} (x^2 - 1)^{x-1}$
- 15.) $\lim_{x \rightarrow 0} (e^{5x} + x)^{\frac{1}{\sin(3x)}}$
- 16.) $\lim_{x \rightarrow 1} (5x - 4)^{\frac{1}{x-1}}$
- 17.) $\lim_{x \rightarrow \frac{\pi}{2}} (\cos x)^{\left(\frac{\pi}{2} - x\right)}$
- 18.) $\lim_{x \rightarrow 0} (\sin x)^{2x}$
- 19.) $\lim_{x \rightarrow 0} (1 + 2 \sin x)^{\operatorname{ctg} x}$

$$20.) \lim_{x \rightarrow 0} (e^x + 3 \sin x)^{\frac{1}{x}}$$

Rješenja

- 1.) 0 2.) 0 3.) 0 4.) 0 5.) 1 6.) $-\frac{1}{6}$ 7.) $\frac{1}{2}$ 8.) 0 9.) 0 10.) 0 11.) 0
12.) $\frac{1}{2}$ 13.) 1 14.) 1 15.) e^2 16.) e^5 17.) 1 18.) 1 19.) e^2 20.) e^4

9. ZADACI ZA VJEŽBU

Nađite asimptote sljedećih funkcija:

$$1.) f(x) = \frac{1}{(x-1)^3}$$

$$2.) f(x) = \frac{x}{x-1}$$

$$3.) f(x) = \frac{x^2}{(x-1)^2}$$

$$4.) f(x) = \frac{x^3}{2(x+1)^2}$$

$$5.) f(x) = \frac{3x^2 - 14x + 13}{x-4}$$

$$6.) f(x) = \frac{3x^2 + 12}{x^2 + 9}$$

$$7.) f(x) = \frac{x^2 - x - 6}{x-1}$$

$$8.) f(x) = x^2 e^{-\frac{1}{x}}$$

$$9.) f(x) = x \operatorname{arctg} x$$

$$10.) f(x) = 3x + x \sin\left(\frac{1}{x}\right)$$

$$11.) f(x) = e^{\frac{2x}{1-x^2}}$$

$$12.) f(x) = \sqrt{x^2 - 4}$$

$$13.) f(x) = 2x + \operatorname{arctg}\left(\frac{x}{2}\right)$$

$$14.) f(x) = \frac{\sin x}{x}$$

$$15.) f(x) = \frac{x}{\sqrt{x^2 + 3}}$$

$$16.) f(x) = \ln(1+x)$$

$$17.) f(x) = \frac{1}{1-e^x}$$

Rješenja:

- 1.) $x = 1, y = 0$ 2.) $x = 1, y = 1$ 3.) $x = 1, y = 1$ 4.) $x = -1,$
 $y = \frac{1}{2}x - 1$ 5.) $x = 4, y = 3x - 2$ 6.) $y = 3$ 7.) $x = 1, y = x$ 8.) $x = 0$
 9.) $y = -\frac{\pi}{2}x - 1, y = \frac{\pi}{2}x - 1$ 10.) $y = 3x + 1$ 11.) $x = -1, x = 1,$

$$y = 1 \quad 12.) \quad y = x, y = -x \quad 13.) \quad y = 2x - \frac{\pi}{2}, y = 2x + \frac{\pi}{2} \quad 14.) \quad y = 0 \quad 15.) \\ y = -1, y = 1 \quad 16.) \quad x = -1 \quad 17.) \quad x = 0, y = 0, y = 1$$

10. ZADACI ZA VJEŽBU

Nađite lokalne ekstreme sljedećih funkcija:

1.) $f(x) = (x - 1)^{99}$

2.) $f(x) = x^4 - 4x$

3.) $f(x) = (x - 1)^2(x + 1)^3$

4.) $f(x) = \frac{x}{x^2 + 1}$

5.) $f(x) = \frac{x}{x^2 + 2x + 4}$

Rješenja:

1.) nema 2.) $T_{min}(1, -3)$ 3.) $T_{min}(1, 0), T_{max}(\frac{1}{5}, \frac{3456}{3125})$ 4.) $T_{min}(-1, -\frac{1}{2}), T_{max}(1, \frac{1}{2})$ 5.) $T_{min}(-2, -\frac{1}{2}), T_{max}(2, \frac{1}{6})$

Nađite intervale monotonosti i lokalne ekstreme sljedećih funkcija:

1.) $f(x) = \frac{1}{\sqrt{-x^2 + 4x - 3}}$

2.) $f(x) = x^3 + \frac{3}{x}$

3.) $f(x) = e^{-x^2}$

4.) $f(x) = \frac{x + 4}{7 - x^2}$

5.) $f(x) = (x + 1)e^x$

6.) $f(x) = x^2e^x$

Rješenja:

1.) f je strogo padajuća na $(1, 2)$ i strogo rastuća na $(2, 3)$, $T_{min}(2, 1)$
 2.) f je strogo padajuća na $(-1, 0)$ i $(0, 1)$ i strogo rastuća na $(-\infty, -1)$ i $(1, \infty)$, $T_{max}(-1, -4)$, $T_{min}(1, 4)$ 3.) f je strogo rastuća na $(-\infty, 0)$ i strogo padajuća na $(0, \infty)$, $T_{max}(0, 1)$ 4.) f je strogo rastuća na $(-\infty, -7)$, $(-1, \sqrt{7})$ i $(\sqrt{7}, \infty)$ i strogo padajuća na $(-7, -\sqrt{7})$ i $(-\sqrt{7}, -1)$, $T_{min}(-1, \frac{1}{2})$, $T_{max}(-7, \frac{1}{14})$ 5.) f je strogo padajuća na $(-\infty, -2)$ i strogo rastuća na $(-2, \infty)$, $T_{min}(-2, -e^{-2})$ 6.) f je strogo rastuća na $(-\infty, -2)$ i $(0, \infty)$ i strogo padajuća na $(-2, 0)$, $T_{min}(0, 0)$, $T_{max}(-2, 4e^{-2})$

Nađite intervale konveksnosti i točke infleksije sljedećih funkcija:

1.) $f(x) = x^3 + 2x^2 - 1$

2.) $f(x) = \frac{1}{4}x^4 + x^3$

3.) $f(x) = \frac{\ln x}{x}$

4.) $f(x) = \frac{x-1}{x+2}$

5.) $f(x) = \frac{x}{x^2+1}$

6.) $f(x) = \frac{x^4}{x^3-1}$

7.) $f(x) = xe^{1-x}$

Rješenja:

1.) f je konkavna na $(-\infty, -\frac{2}{3})$, a konveksna na $(-\frac{2}{3}, \infty)$; $I(-\frac{2}{3}, -\frac{11}{27})$ je točka infleksije. 2.) f je konveksna na $(-\infty, -2)$ i $(0, \infty)$, a konkavna na $(-2, 0)$; $I_1(-2, -4)$ i $I_2(0, 0)$ su točke infleksije. 3.) f je konkavna na $(0, e^{\frac{3}{2}})$, a konveksna na $(e^{\frac{3}{2}}, \infty)$; $I(e^{\frac{3}{2}}, \frac{3}{2}e^{-\frac{3}{2}})$ je točka infleksije. 4.) f je konveksna na $(-\infty, -2)$, a konkavna na $(-2, \infty)$; nema točaka infleksije. 5.) f je konkavna na $(-\infty, -\sqrt{3})$ i $(0, \sqrt{3})$, a konveksna na $(-\sqrt{3}, 0)$ i $(\sqrt{3}, \infty)$; $I_1(-\sqrt{3}, -\frac{\sqrt{3}}{4})$, $I_2(0, 0)$ i $I_3(\sqrt{3}, \frac{\sqrt{3}}{4})$ su točke infleksije. 6.) f je konveksna na $(-\infty, -\sqrt[3]{2})$ i $(1, \infty)$, a konkavna na $(-\sqrt[3]{2}, 1)$; $I(-\sqrt[3]{2}, -\frac{2\sqrt[3]{2}}{3})$ je točka infleksije. 7.) f je konkavna na $(-\infty, 2)$, a konveksna na $(2, \infty)$; $I(2, \frac{2}{e})$ je točka infleksije.

Nacrtajte grafove sljedećih funkcija:

$$1.) f(x) = \frac{3x^4 + 1}{x^3}$$

$$2.) f(x) = \frac{2x - 1}{(x - 1)^2}$$

$$3.) f(x) = \frac{x}{x^2 - 1}$$

$$4.) f(x) = \frac{x^2 - 2x + 2}{x - 1}$$

$$5.) f(x) = \frac{3x - x^2}{x - 4}$$

$$6.) f(x) = xe^{-x}$$

$$7.) f(x) = xe^{\frac{1}{x}}$$

$$8.) f(x) = e^{-\frac{x^2}{2}}$$

$$9.) f(x) = x^2 \ln x$$

$$10.) f(x) = \frac{\ln x}{x}$$

11. ZADACI ZA VJEŽBU

Izračunajte integrale:

1.) $\int (3x - 2)^4 dx$

2.) $\int \frac{3x dx}{\sqrt[3]{(x^2 - 3)^2}}$

3.) $\int x^2 \sqrt{x^3 + 5} dx$

4.) $\int \frac{x + 1}{(2x - 1)^{15}} dx$

5.) $\int \frac{e^{\sqrt{2x+1}}}{\sqrt{2x+1}} dx$

6.) $\int \frac{2^{\operatorname{tg} x}}{\cos^2 x} dx$

7.) $\int \frac{\sin(4x)}{\cos^4(2x) + 4} dx$

8.) $\int \frac{dx}{x\sqrt{1 + \ln x}}$

9.) $\int \arcsin x dx$

10.) $\int \arccos x dx$

11.) $\int \operatorname{arctg} x dx$

12.) $\int x \operatorname{arctg} x dx$

13.) $\int \sin(\sqrt{x}) dx$

14.) $\int x \ln(x^2 - 1) dx$

15.) $\int (x^2 + 3x + 2) \ln x dx$

16.) $\int (1 + 2\sqrt{x}) \ln x dx$

17.) $\int (5x + \sqrt{x}) \ln x dx$

- 18.) $\int \frac{\ln x}{\sqrt{x}} dx$
- 19.) $\int \frac{\ln^2 x}{x^2} dx$
- 20.) $\int x \sin^2 x dx$
- 21.) $\int x \cos^2 x dx$
- 22.) $\int x^2 \sin(2x) dx$
- 23.) $\int \frac{x \cos x}{\sin^2 x} dx$
- 24.) $\int (2x - 3)e^{2x} dx$
- 25.) $\int x^2 e^x dx$
- 26.) $\int (x^2 + 1)e^{3x} dx$
- 27.) $\int e^{-x} \sin x dx$
- 28.) $\int (\arcsin x)^2 dx$
- 29.) $\int \frac{x^2 dx}{(1 + x^2)^2}$
- 30.) $\int \frac{x + 1}{x^2 + x + 1} dx$
- 31.) $\int \frac{2x + 7}{x^2 + x - 2} dx$
- 32.) $\int \frac{3x + 17}{x^2 + 2x - 3} dx$
- 33.) $\int \frac{xdx}{\sqrt{x^2 - 4x + 8}}$
- 34.) $\int \frac{xdx}{\sqrt{2x^2 + 2x + 5}}$
- 35.) $\int \frac{x + 3}{\sqrt{x^2 + 4x - 5}} dx$

$$36.) \int \frac{3x + 1}{\sqrt{2x^2 - x + 1}} dx$$

$$37.) \int \frac{dx}{x\sqrt{x^2 + x + 1}}$$

$$38.) \int x\sqrt{x^4 + 2x^2 - 1} dx$$

$$39.) \int \frac{5x - 13}{(x - 3)(x - 2)(x + 1)} dx$$

$$40.) \int \frac{-10x + 16}{x(x - 4)(x + 2)} dx$$

$$41.) \int \frac{2x^2 + 5x - 1}{x^3 - x} dx$$

$$42.) \int \frac{dx}{x(x + 1)^2}$$

$$43.) \int \frac{x^2 + 9x + 32}{x(x + 4)^2} dx$$

$$44.) \int \frac{-3x + 5}{(x - 3)(x - 2)^2} dx$$

$$45.) \int \frac{2x^2 + x + 4}{(x + 2)^2(x - 3)} dx$$

$$46.) \int \frac{x^3 + 2x + 2}{x^3(x + 1)} dx$$

$$47.) \int \frac{5x - 8}{x^3 - 4x^2 + 4x} dx$$

$$48.) \int \frac{x^2 + 5x + 1}{x(x + 1)^3} dx$$

$$49.) \int \frac{3x^2 - 5x + 4}{(x^2 - 1)(x - 1)} dx$$

$$50.) \int \frac{3x^2 + 12x - 2}{(x + 3)(x^2 + 2)} dx$$

$$51.) \int \frac{3x^2 + 7x + 14}{(x + 1)(x^2 + 9)} dx$$

$$52.) \int \frac{4x^2 - 2x + 3}{(x - 2)(x^2 + 1)} dx$$

$$53.) \int \frac{dx}{x^2(1 + x^2)}$$

54.) $\int \frac{x dx}{x^3 - 1}$

55.) $\int \frac{x^2 + 2}{x^3 - 1} dx$

56.) $\int \frac{x^3 + 1}{x(x^3 - 8)} dx$

57.) $\int \frac{dx}{x^4 - 1}$

58.) $\int \frac{dx}{x(x^2 + 1)^2}$

Rješenja

- 1.) $\frac{1}{15}(3x - 2)^5 + c$ 2.) $\frac{9}{2}\sqrt[3]{x^2 - 3} + c$ 3.) $\frac{2}{9}(x^3 + 5)\sqrt{x^3 + 5} + c$ 4.) $\frac{-1}{52(2x-1)^{13}} - \frac{3}{56(2x-1)^{14}} + c$ 5.) $e^{\sqrt{2x+1}} + c$ 6.) $\frac{2^{\lg x}}{\ln 2} + c$ 7.) $-\frac{1}{4}\arctg \frac{\cos^2(2x)}{2} + c$ 8.) $2\sqrt{1 + \ln x} + c$ 9.) $x \arcsin x + \sqrt{1 - x^2} + c$ 10.) $x \arccos x - \sqrt{1 - x^2} + c$ 11.) $x \operatorname{arctg} x + \frac{1}{2} \ln(1 + x^2) + c$ 12.) $\frac{1}{2}(x^2 + 1)\operatorname{arctg} x - \frac{1}{2}x + c$ 13.) $-2\sqrt{x} \cos(\sqrt{x}) + 2 \sin(\sqrt{x}) + c$ 14.) $\frac{1}{2}(x^2 - 1) \ln(x^2 - 1) - \frac{1}{2}x^2 + c$ 15.) $(\frac{1}{3}x^3 + \frac{3}{2}x^2 + 2x) \ln x - \frac{1}{9}x^3 - \frac{3}{4}x^2 - 2x + c$ 16.) $(\frac{4}{3}\sqrt{x} + 1)x \ln x - \frac{8}{9}x\sqrt{x} - x + c$ 17.) $(\frac{5}{2}\sqrt{x} + \frac{2}{3})x^{\frac{3}{2}} \ln x - \frac{5}{4}x^2 - \frac{4}{9}x^{\frac{3}{2}} + c$ 18.) $2\sqrt{x}(\ln x - 2) + c$ 19.) $-\frac{1}{x}(\ln^2 x + 2 \ln x + 2) + c$ 20.) $\frac{1}{2}x^2 - \frac{1}{4}x \sin(2x) - \frac{1}{4}x^2 - \frac{1}{8} \cos(2x) + c$ 21.) $\frac{1}{4}x^2 + \frac{1}{4}x \sin(2x) + \frac{1}{8} \cos(2x) + c$ 22.) $-\frac{2x^2-1}{4} \cos(2x) + \frac{x}{2} \sin(2x) + c$ 23.) $-\frac{x}{\sin x} + \ln |\operatorname{tg}(\frac{x}{2})| + c$ 24.) $(x - 2)e^{2x} + c$ 25.) $e^x(x^2 - 2x + 2) + c$ 26.) $\frac{1}{27}(9x^2 - 6x + 11)e^{3x} + c$ 27.) $-\frac{e^{-x}}{2}(\sin x + \cos x) + c$ 28.) $x(\arcsin x)^2 + 2\sqrt{1 - x^2} \arcsin x - 2x + c$ 29.) $-\frac{x}{2(1+x^2)} + \frac{1}{2}\arctg x + c$ 30.) $\frac{1}{2} \ln(x^2 + x + 1) + \frac{1}{\sqrt{3}}\arctg \frac{2x+1}{\sqrt{3}} + c$ 31.) $\ln \left| \frac{(x-1)^3}{x+2} \right| + c$ 32.) $5 \ln |x - 1| - 2 \ln |x + 3| + c$ 33.) $\sqrt{x^2 - 4x + 8} + 2 \ln |x - 2 + \sqrt{x^2 - 4x + 8}| + c$ 34.) $\frac{1}{2}\sqrt{2x^2 + 2x + 5} - \frac{\sqrt{2}}{4} \ln |x + \frac{1}{2} + \sqrt{x^2 + x + \frac{5}{2}}| + c$ 35.) $\sqrt{x^2 + 4x - 5} + \ln |x + 2 + \sqrt{x^2 + 4x - 5}| + c$ 36.) $\frac{3}{2}\sqrt{2x^2 - x + 1} + \frac{7}{4\sqrt{2}} \ln \frac{|4x-1+\sqrt{8\sqrt{2x^2-x+1}}|}{\sqrt{7}} + c$ 37.) $-\ln \left| \frac{x+2+2\sqrt{x^2+x+1}}{x} \right| + c$ 38.) $\frac{x^2+1}{4}\sqrt{x^4 + 2x^2 - 1} - \frac{1}{2} \ln |x^2 + 1 + \sqrt{x^4 + 2x^2 - 1}| + c$ 39.) $\frac{1}{2} \ln |x - 3| + \ln |x - 2| - \frac{3}{2} \ln |x + 1| + c$ 40.) $-2 \ln |x| - \ln |x - 4| + 3 \ln |x + 2| + c$ 41.) $\ln |x| + 3 \ln |x - 1| - 2 \ln |x + 1| + c$ 42.) $\ln \left| \frac{x}{x+1} \right| + \frac{1}{x+1} + c$ 43.) $2 \ln |x| - \ln |x + 4| + \frac{3}{x+4} + c$ 44.) $4 \ln \left| \frac{x-2}{x-3} \right| - \frac{1}{x-2} + c$ 45.) $\ln |x + 2| + \ln |x - 3| + \frac{2}{x+2} + c$ 46.) $-\frac{1}{x^2} + \ln |x + 1| + c$ 47.) $2 \ln \left| \frac{x-2}{x} \right| - \frac{1}{x-2} + c$ 48.) $\ln \left| \frac{x}{x+1} \right| - \frac{3}{2} \cdot \frac{1}{(x+1)^2} + c$ 49.) $-\frac{1}{x-1} + 3 \ln |x + 1| + c$ 50.) $-\ln |x + 3| + 2 \ln(x^2 + 2) + c$ 51.)

$$\begin{aligned} & \ln|x+1| + \ln(x^2+9) + \frac{5}{3} \operatorname{arctg} \frac{x}{3} + c \quad 52.) \quad 3 \ln|x-2| + \frac{1}{2} \ln(x^2+1) + c \quad 53.) \\ & -\frac{1}{x} - \operatorname{arctg} x + c \quad 54.) \quad \frac{1}{3} \ln|x-1| - \frac{1}{6} \ln(x^2+x+1) + \frac{\sqrt{3}}{3} \operatorname{arctg} \frac{(2x+1)\sqrt{3}}{3} + c \\ & 55.) \quad \ln|x-1| - \frac{2\sqrt{3}}{3} \operatorname{arctg} \frac{(2x+1)\sqrt{3}}{3} + c \quad 56.) \quad -\frac{1}{8} \ln|x| + \frac{3}{8} \ln|x^3-8| + c \\ & 57.) \quad \frac{1}{4} \ln \left| \frac{x-1}{x+1} \right| - \frac{1}{2} \operatorname{arctg} x + c \quad 58.) \quad \ln|x| - \frac{1}{2} \ln(x^2+1) + \frac{1}{2(x^2+1)} + c \end{aligned}$$